

İLYAS GÖLCÜKLÜ

**MONTREAL SÖZLEŞMESİ
UYARINCA TAŞIYICININ
ULUSLARARASI YOLCU
TAŞIMA SÖZLEŞMESİNDEN
DOĞAN SORUMLULUĞU**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	V
İÇİNDEKİLER.....	IX
KISALTMALAR.....	XXIII
GİRİŞ.....	1

Birinci Bölüm

HAVA YOLUYLA ULUSLARARASI YOLCU TAŞIMA SÖZLEŞMESİNİN NİTELİK VE ŞARTLARI

1. Yolcu Taşıma Sözleşmesinin Genel Hukuki Değerlendirilmesi	5
I. Tanımı	5
II. Taşıma Sözleşmesinin Hukuki Niteliği.....	7
III. Sonuç ve Değerlendirme	9
2. Montreal Sözleşmesi Kapsamında Hava Yolu ile Yolcu Taşıma Sözleşmesi ve Montreal Sözleşmesi'nin Uygulanma Şartları	10
I. Hava yolu yolcu taşıma sözleşmesi	10
II. Montreal Sözleşmesi'nin Yolcu Taşıma Sözleşmeleri Açısından Uygulanma Şartları	12
A. Taraflar Arasında Hava yolu İle Yolcu Taşıma Sözleşmesi Mevcut Olmalıdır	12
i. Sözleşmenin Kurulması	12

ii. Taşıma Taahhüdü ve Kaçak Yolcu Kavramı.....	13
iii. Hava Aracı Mürettebatı Sözleşmeleri	13
iv. Yolcu Taşıma Sözleşmelerinde Şekil ve İlgili Belgelendirme.....	14
v. Yolcu Taşıma Sözleşmeleri Açısından Rezervasyon.....	16
B. Hava yolu ile Yolcu Taşıma Sözleşmesi Uluslararası Nitelikte Olmalıdır.....	18
i. Montreal Sözleşmesi'nde Uluslararası Kavramı	18
ii. Tek Yönlü Uluslararası Taşımlar.....	19
iii. Gidiş-Dönüş (Roundtrip) Şeklindeki Uluslararası Taşımlar	22
iv. Kararlaştırılmış Duraklama Yeri Kavramı	23
v. Hareket Yeri ve Varma Yeri Kavramları.....	24
vi. Yolcunun Niyeti ile Uluslararası Nitelik İlişkisi.....	26
C. Hava yolu ile Yolcu Taşıma Sözleşmesi Ücret Karşılığında Yapılmalıdır	27
i. Ücretin Niteliği ve Kapsamı.....	27
ii. Ücretsiz Taşımlar ve İstisnai Haller	28
iii. Kararlaştırılan Ücretin Üçüncü Kişilerce Ödenmesi..	30
D. Hava yolu ile Yolcu Taşıma Hava Aracı ile Yapılmalıdır	31
i. Hava Aracının Tanımı.....	31
ii. Türk Hukuku Açısından Hava Aracı Kavramı	32
E. Hava yolu ile Yolcu Taşıma Sözleşmesi'nin Konusu Canlı İnsan Olmalıdır	33
3. Montreal Sözleşmesinde Yolcu Taşıma Sözleşmesinin Tarafları	33
I. Yolcu.....	33
A. Yolcu Sifatının Kazanılması.....	33
B. Yolcunun Gecikmesi veya Uçuşu Kaçırması.....	34
C. Yolcudan Kaynaklı Sebeplerden Dolayı Taşıyıcının Sözleşmeden Dönmesi.....	35
D. Sözleşmeden Haklı Dönmenin Hukuki Sonuçları ve İade Talepleri	36

E. Uçuşun Kaçırılması ve Yeni Bir Yolcu Taşıma Sözleşmesi	37
II. Taşıyıcı	38
A. Taşıyıcı Sıfatı.....	38
B. Taşıyıcı Türleri	40
i. Genel Olarak.....	40
ii. Sözleşmesel Taşıyıcı.....	40
a. Sözleşmesel Taşıyıcı Kavramı.....	40
b. Temsilci ile Sözleşmenin Akdedilmesi	40
c. Sözleşmesel Taşıyıcı Sıfatının İspatı	41
iii. Fiili Taşıyıcı.....	42
a. Genel olarak	42
b. Sözleşmesel Taşıyıcı – Fiili Taşıyıcı İlişkisi.....	43
c. Kod Paylaşım (“Codeshare”) Anlaşmaları	44
iv. Müteakip Taşıyıcı	45
a. Genel Olarak.....	45
b. Yargıtay ve Mütevali Taşıyıcı Kavramı	45
c. Müteakip Taşıyıcı – Fiili Taşıyıcı İlişkisi.....	47
v. “Taşıyıcının Adamları” (... carrier, its servants or agents...) Kavramı	48
a. Genel Olarak.....	48
b. Taşıyıcının Adamları Kavramı ve Kapsamı	49
c. Taşıyıcının Adamları Kapsamındaki Kişiler	50
d. Değerlendirme ve Sonuç	51

İkinci Bölüm

TAŞIYICININ SORUMLULUĞU

1. Türk Hukuku Açısından Sorumluluk Kavramı ve Değerlendirilmesi.....	53
I. Sorumluluk Kavramı	53
II. Sorumluluk Türleri: “ile sorumluluk” ve “den sorumluluk” ...	54
2. Montreal Sözleşmesinde Taşıyıcının Sorumluluğunun Hukuki Niteliği	55

I.	Taşıyıcının Sözleşmesel Sorumluluğu.....	55
II.	Taşıyıcının Sözleşmesel Sorumluluğun Niteliği.....	56
III.	İki Aşamalı Sorumluluk Sistemi (“Two-Tier System”).....	58
A.	Genel Olarak.....	58
B.	İki Aşamalı Sorumluluk Sistemi’nde Taşıyıcının Sorumluluğunun Niteliği	60
i.	“...den Sorumluluk” Açısından	60
ii.	“...ile Sorumluluk” Açısından.....	61
iii.	Kusur Sorumluluğu – Kusursuz Sorumluluk.....	61
iv.	Sözleşmesel Sorumluluğun Niteliğinin Saptanması ve Değerlendirme	62
v.	Azami Sorumluluk Miktarı ve Sonuç	63

Üçüncü Bölüm

MONTREAL SÖZLEŞMESİ MADDE 17/F.1 KAPSAMINDAKİ SORUMLULUK HALLERİ VE ŞARTLARI

1.	Genel Değerlendirme	65
2.	Yolcunun Ölümü veya Yaralanması Halinde Sorumluluk	66
I.	Genel Olarak.....	66
II.	Kaza.....	67
A.	Kazanın Varlığının Sorumluluk Açısından Önemi.....	67
B.	Kaza Kavramı	67
C.	Caza ve Mücbir Sebep İlişkisi.....	68
D.	Bir Emsal Karar: Saks v. Air France.....	70
i.	Uyuşmazlıktaki Maddi Olgular ve Dava Süreci.....	70
ii.	Temyiz Mahkemesinin Değerlendirmesi.....	71
iii.	Amerikan Yüksek Mahkemesi’nin Değerlendirmesi..	72
iv.	Hava Taşımacılığının Karakteristik Riskleri Kavramı	73

v. Sonuç.....	73
E. Çeşitli Yabancı Mahkeme Kararları Işığında “Kaza” Kavramı.....	74
i. Genel Olarak.....	74
ii. Hava Taşımacılığının Karakteristik Riskleri Kavramı	75
a. Genel Olarak.....	75
b. Yabancı Mahkeme Kararları Açısından Değerlendirmeler	75
c. Hava Taşımacılığının Karakteristik Riskleri ve Normal Bedensel Tepkiler	77
F. Kaza Kavramı ve Sonuç.....	78
G. Taşıyıcı veya Adamlarının Yolcunun Taleplerini Geri Çevirmesi (Inaction, Crew Negligence)	79
i. Genel Olarak.....	79
ii. Kaza Kavramının Tespitinde Taşıyıcının Adamlarının Rolü (Inaction, Crew Negligence).....	80
a. Stanley Abramson v. Japan Airlines Kararı.....	80
b. Leonard Krys, Rebeca Krys v. Lufthansa German Airlines Kararı	82
c. Olympic Airways v. Husain Kararı.....	84
d. Kararların Değerlendirilmesi.....	86
iii. Biniş İşlemlerindeki Kayıtsızlıklar ve Kaza Kavramı .	87
iv. Türk Hukuku Açısından Taşıyıcının Adamlarının Yolcu Taleplerini Geri Çevirmesine Dair Değerlendirmeler.....	88
v. Sonuç.....	90
H. Derin Ven Trombozu (Deep Vein Thrombosis, “DVT”) Olayları.....	91
i. Derin Ven Trombozu (“DVT”) Kavramı.....	91
ii. Yabancı Mahkeme Kararlarında DVT Vakıalarının Değerlendirilmesi.....	92
a. Genel Olarak.....	92
b. Örnek Yabancı Mahkeme Kararları.....	93
c. Twardowski v. American Airlines Genel Kararı....	94

III.	Hava Yolu ile Yapılan Yolculuğun Olağan Riskleri.....	95
A.	Uçuş Esnasındaki Rahatsızlıklar: Taciz, Kavga, Tartışma, Hava Aracına Zarar Verme vb. Durumları (In-Flight Disturbances).....	97
i.	Genel Olarak.....	97
ii.	Uçuş Esnasındaki Rahatsızlıklar ve Kaza Kavramı.....	97
iii.	Uçuş Esnasındaki Rahatsızlıklar ve Mürettebatın Rolü.....	99
a.	Genel Olarak.....	99
b.	Taşıyıcının Sorumlu Olacağı Haller	100
c.	Yolcunun Hava Aracından Çıkarılması Hali	101
d.	Yolcu-Yolcu Arasında Çıkan Sorunlar.....	102
aa.	Genel Olarak.....	102
bb.	Taşıyıcının Sorumlu Olmayacağı Haller.....	103
cc.	Taşıyıcının Sorumlu Olacağı Haller.....	103
dd.	Taciz Vakıaları ve Taşıyıcının Sorumluluğu .	104
B.	Sonuç.....	105
IV.	Yargıtay Uygulamalarında Kaza Kavramı	106
A.	Genel Olarak.....	106
B.	Örnek Yargıtay Kararları.....	107
C.	Terör Saldırıları, Sabotaj, Yolcunun Rehin Alınması vb. Vakıalar	108
D.	Yabancı Mahkeme Kararlarının Bağlayıcılığı Sorunu	110
i.	Genel Olarak.....	110
ii.	Yabancı Mahkeme Kararlarının Referans Alındığı Örnek Yargıtay Kararları	111
iii.	Montreal Sözleşmesi ve Yabancı Mahkeme Kararlarının Bağlayıcılığı	113
V.	Ölüm veya Bedensel Zarar.....	115
A.	Ölüm.....	115
i.	Genel Olarak.....	115
ii.	Ölümün Tespitine Dair Hukuki Sorunlar	116
a.	Genel Olarak.....	116

b. Ölüm Karinesi Halleri	118
c. Hava Aracının İz Bırakmadan Kaybolması ve Gaiplik Hali.....	119
aa. Genel Olarak	119
bb. Gaiplik Kararının Verilmesi ve Sonuçları	120
cc. Gaiplik Süreci ve Montreal Sözleşmesi'ndeki Hak Düşürücü Süre.....	121
dd. Gaibin Sağ Olarak Ortaya Çıkması Halinde Hukuki Sorunlar	122
B. Bedensel Yaralanma	124
i. Bedensel Yaralanma Kavramı	124
ii. Beden Bütünlüğünün İhlali.....	125
iii. Bedensel Zarar ve Maddi Zarar İlişkisi.....	126
iv. Beden Bütünlüğünün İhhalinin Çeşitli Görünümleri	126
v. Sonuç.....	127
VI. Kazanın Belirli Bir Zaman Diliminde (Biniş – Hava Aracında – İniş) Meydana Gelmesi.....	128
A. Genel Olarak	128
B. Kazanın Biniş İşlemleri Sırasında Meydana Gelmesi.....	129
i. Biniş İşlemleri Kavramı.....	129
ii. Biniş İşlemlerinin Başlama Anı.....	131
iii. Biniş İşlemleri Anının Tespitine Dair Yabancı Mahkeme Kararları	132
iv. Sözleşme Görüşmeleri ve Biniş İşlemleri İlişkisi	133
a. Genel Olarak	133
b. Montreal Sözleşmesi Açısından Culpa in Contrahendo Sorumluluğu	134
c. Sonuç.....	135
C. Kazanın Hava Aracındayken Meydana Gelmesi.....	136
D. Kazanın İniş İşlemleri Sırasında Meydana Gelmesi	138
i. İniş İşlemleri Kavramı	138
ii. Örnek Yabancı Mahkeme Kararları.....	139

iii. Güncel Goodwin Kararı (8 Ağustos 2011) ve Değerlendirme.....	140
iv. Hava Limanı İşletmesinin Sorumluluğu ile Taşıyıcının Sorumluluğunun İlişkisi	140
VII. Kaza ile Zarar Arasındaki İlliyet Bağı.....	141
A. Uygun İlliyet Bağı Kavramı	141
B. Zararın Kapsamı ve İlliyet Bağının Önemi	143
C. Uygun İlliyet Bağına İlişkin Özel Haller ve Sorumluluktan Kurtuluş İmkânları	144
i. Genel Olarak	144
ii. Sorumluluktan Kurtuluş İmkânları	145
iii. Montreal Sözleşmesi Açısından Kusur Kavramı.....	145
iv. Mücbir Sebep ve Sorumluluktan Kurtulma İmkânı .	146
v. Müterafik Kusur.....	147
VIII. Montreal Sözleşmesi'nin Münhasır Uygulanması Sorunu	149
A. Münhasır Uygulama Kavramı ve Önemi.....	149
B. Münhasırlık Kavramına İlişkin Örnek Yabancı Kararlar	151
C. Türk Hukuku Açısından Münhasırlık İlkesi.....	152
D. Münhasırlık Sorunu ve Üçüncü Kişiler.....	154
E. Değerlendirme ve Sonuç	155

Dördüncü Bölüm

YOLCUNUN TAZMİNAT TALEPLERİ

1. Montreal Sözleşmesi Kapsamındaki Zararlar ve Tazminat Davaları.....	157
I. Giriş	157
II. Yolcunun Manevi Tazminat Talebi	158
A. Yabancı Mahkeme Kararlarında Manevi Tazminat	158
i. Genel Olarak	158

ii. Manevi Tazminat Taleplerine İlişkin Örnek Kararlar	158
iii. Yabancı Mahkeme Kararlarının Değerlendirilmesi ..	159
B. Türk Hukuku Açısından Montreal Sözleşmesi'nin Değerlendirilmesi: Ölüm ve Bedensel Yaralanma Halleri.....	161
i. Genel Olarak	161
ii. Türk Hukuku'nda Zarar Kavramı	162
a. Genel Olarak	162
b. Montreal Sözleşmesi Kapsamındaki Zararlar	164
c. Sözleşmeye Aykırılık Halinde Yararlanabilecek İç Hukuk Hükümleri	165
d. TBK Madde 56 ve 58'in Kıyasen Uygulanması: Türk Hukuku'nda Manevi Tazminat Şartları	166
iii. Montreal Sözleşmesi'nde Sözleşmeye Aykırılık Kavramı	167
iv. Montreal Sözleşmesi Açısından Manevi Tazminat Şartlarının Değerlendirilmesi.....	168
C. Ölüme Bağlı Manevi Tazminat Talepleri.....	169
D. Bedensel Yaralanma Sonucu Yolcunun Manevi Tazminat Talepleri.....	171
i. Genel Olarak	171
ii. Bedensel Yaralanma Kavramı	172
iii. Bedensel Yaralanma Halinde Yolcunun Manevi Tazminat Talebi.....	173
iv. Manevi Zarar Sonucu Beliren Bedensel Zararların Değerlendirilmesi	175
E. Yolcunun Ölüm veya Bedensel Yaralanmadan Bağımsız Manevi Tazminat Talepleri	176
i. Türk Hukuku'nda Salt Manevi Zararların Tazmini ...	176
ii. Montreal Sözleşmesi Türkiye Uygulaması Açısından Salt Manevi Zararlar.....	177

iii. Yargıtay'a Göre Salt Manevi Zararların Montreal Sözleşmesi Uyarınca Değerlendirilmesi.....	178
iv. Manevi Tazminatı Gerektirebilecek Salt Manevi Zararlar.....	179
III. Yolcunun Maddi Tazminat Talebi	180
A. Maddi Zarar Kavramı.....	180
B. Maddi Tazminat Davası Şartları ve Montreal Sözleşmesi.....	181
C. Montreal Sözleşmesi Açısından Maddi Zararın Türü	182
D. Maddi Tazminatın Kapsamının Belirlenmesinde Yararlanılacak Hükümler.....	183
E. Ölüm veya Bedensel Yaralanmaya Bağlı Maddi Tazminat Davaları	184
i. Ölüme Bağlı Maddi Tazminat Talepleri.....	184
a. Ölüm Halinde Maddi Tazminatın Kapsamı	184
b. Maddi Zararı Talep Edecek Kişiler ve İstenebilecek Zarar Kalemleri	186
c. Destekten Yoksun Kalan Kişi ve Mirasçı İlişkisi.	187
d. Sonuç.....	188
ii. Bedensel Yaralanma Sonucu Yolcunun Maddi Tazminat Talebi.....	188
a. Genel Olarak	188
b. Bedensel Yaralanma Halinde Maddi Tazminatın Kapsamı.....	189
iii. Yolcunun Uğradığı Dolaylı Zararlar.....	190
a. Genel Olarak	190
b. Dolaylı Zarar Kavramı.....	191
c. Dolaylı Zararların Montreal Sözleşmesi Açısından Değerlendirilmesi	192
d. Sonuç.....	194
iv. Maddi Tazminat Miktarının Hesaplanması	194
v. Yolcu Dışındaki Kişilerce Yapılan Masrafların Tazmini	196

Beşinci Bölüm
YOLCU DIŞINDAKİ ÜÇÜNCÜ KİŞİLERİN
(YAKINLAR İLE DESTEKTEN YOKSUN
KALANLAR) TAZMİNAT TALEPLERİ

1. Manevi Tazminat Talepleri.....	199
I. Ölenin Yakınlarının Manevi Tazminat Talepleri.....	199
A. Genel Olarak.....	199
B. Ölenin Yakınlarının Manevi Tazminat Talep Hakkının Niteliği	201
C. Ölenin Yakınlarının Manevi Tazminat Talep Hakkının Türk Hukuku'ndaki Dayanağı.....	202
D. Ölenin Yakınlarının Taleplerinin Farklı Hükümlere Dayandırılması Tartışmasının Önemi	204
II. Ağır Bedensel Zarar Halinde Yaralananın Yakınlarının Manevi Tazminat Hakkı.....	205
2. Maddi Tazminat Talepleri.....	206
I. Destekten Yoksun Kalma Tazminatı.....	206
A. Türk Hukuku'nda Destekten Yoksun Kalma Tazminatı	206
B. Destekten Yoksun Kalma Tazminatının Türk Hukuku'ndaki Dayanağı ve Niteliği	207
II. Sonuç	210
3. Montreal Sözleşmesi'nin Yeknesaklık Amacı Doğrultusunda Üçüncü Kişilerin Tazminat Talepleri.....	211
I. Genel Olarak	211
II. Üçüncü Kişilerin Maddi veya Manevi Tazminat Talepleri ...	211
A. Genel Olarak	211
B. Montreal Sözleşmesi Kapsamındaki Üçüncü Kişi Tazminat Talepleri.....	212
i. Genel Olarak	212
ii. Yabancı Mahkeme Kararlarında Destekten Yoksun Kalma Tazminatı ("Loss of Support	

Claims”) ve Manevi Tazminat Talepleri (“Loss of Society, Loss of Care, Grief Claims”).....	213
C. Türk Hukuku ve Yeknesaklık Açısından Genel Değerlendirme ve Sonuç	217

Altıncı Bölüm

TAZMİNAT DAVASINA İLİŞKİN BAZI MESELELER

1. Tazminat Davalarına İlişkin Bazı Genel Hususlar	221
I. Taraflar.....	221
A. Davacı	221
B. Davalı.....	222
II. Dava Açma Süresi	223
A. Montreal Sözleşmesi Açısından Öngörülen Sürenin Niteliği.....	223
B. Vasi Gerektiren Özel Hallerde Süre	225
C. Hak Düşürücü Sürenin Tespiti ve Davanın Açılma Anı	227
D. Zararın Sonradan Ortaya Çıkması Hallerinde Süre	228
III. Görevli Mahkeme	230
IV. Yetkili Mahkeme.....	231
A. Uluslararası Yetki Kavramı.....	231
B. Montreal Sözleşmesi’nde Yetkili Mahkemeler.....	233
i. Madde 33/f.1’de Sayılan Yetkili Mahkemeler.....	233
ii. Yolcu Taşıma Sözleşmelerine İlişkin Özel Beşinci Yetki (“Fifth Jurisdiction”).....	234
iii. İkametgâh, Esas Faaliyet Merkezi, Varma Yeri Kavramları.....	235
iv. Yetkili Mahkemenin Türkiye Açısından Tespiti.....	236
v. Yetkili Mahkemeler ve Tahkim	237
V. İspat Yükü.....	237

VI.	113.100 ÖÇH Sınırının Belirlenmesi	238
A.	113.100 ÖÇH Sınırının Önemi.....	238
B.	113.100 ÖÇH Kapsamına Alınacak Zararlar.....	239
C.	Sorumluluk Sınırının Tadiline İlişkin Sorunlar	239
VII.	Masraf ve Faizler	241
VIII.	Montreal Sözleşmesi'nde Ön Ödeme Kurumu.....	242
IX.	Müterafik Kusur ve Taleple Bağlılık İlkesi	243
X.	Yolcu Başına Sorumluluk Kavramı ve Önemi	244
XI.	Özel Çekme Hakkı'nın Kur Değerinin Hesaplanması	244

Yedinci Bölüm

TAŞIYICININ GECİKME HALİNDEN SORUMLULUĞU

1.	Yolcu Taşımada Gecikme	247
I.	Gecikme Kavramı.....	247
II.	Gecikme Halinde Sorumluluğun Niteliği.....	247
III.	Yolcu Taşıma Sözleşmelerinde Gecikme Halleri	248
IV.	Gecikme Halinde Sorumluluk Şartları	249
A.	Zarar	249
B.	Zararın Niteliği	250
C.	Uçuşun İptali ve Overbooking Halleri.....	251
D.	Uygun İlliyet Bağı.....	254
V.	Gecikme Halinde Sorumluluk Miktarı.....	254
VI.	Gecikme Halinde Yetkili Mahkemeler.....	255
VII.	Sorumluluktan Kurtuluş İmkânları.....	255
2.	Yolcu Haklarına İlişkin Bazı Ek Düzenlemeler ve Uygulamadaki Sorunlar	256
I.	261/2004 Sayılı Avrupa Birliği Tüzüğü.....	256
	SONUÇ	261

KAYNAKÇA	263
EK 1: MONTREAL SÖZLEŞMESİ (İNGİLİZCE METİN).....	269
EK 2: MONTREAL SÖZLEŞMESİ (TÜRKÇE METİN)	279